

PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. JOSEPH A. FILLETTI B.A., LL.D., A R HIST S

Seduta tat-Tlieta, 23 ta' Ottubru, 2001

Numru: 1

Citazzjoni Numru: 1317/94 JF

**Carmelo, Grezzju, Sapienza u
Lourdes mart Rosario camilleri u l-
istess Rosario Camilleri u b'digriet
tat-30 ta' Ottubru 1995 gew mizjuda
l-kliem "ilkoll ahwa Bonnici".**

vs

**George Diacono u b'digriet tas-17
ta' Jannar 1996 giet mizjuda "martu
Mary Lourdes Diacono".**

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni tal-atturi li biha premessi d-dikjarazzjonijiet necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni.

Premess illi l-atturi huma l-proprjetarji ta' gnejna b'razzett f'Hal Kirkop li tintlahaq minn passagg dejjaq u twil li jisbokka f'bieb bin-numru 36 St. Benedict Street Kirkop.

Premess illi s-servitu hija stabbilita b'kuntratt u hija ezercitabbli minn ghalqa proprjeta' tal-konvenut.

Premess illi l-konvenut ostakola d-dritt ta' access liberu lill-atturi minn fuq l-istess passagg filwaqt li ghamel xoghlijiet konsistenti filli dejjaq dan il-passagg ghal cirka pied u nofs wiesgha billi tella hajt maz-zewg nahat tieghu.

Premess illi l-agir tal-konvenut jikkostitwixxi spoll abusiv u vjolenti kontra l-atturi.

Premess illi l-atturi talbu u ottenew kontra l-konvenut mandat ta' inibizzjoni li bih gie inibit li jtella' l-hajt jew li b'xi mod jostakola l-access liberu tal-esponenti minn l-istess passagg.

Premess ukoll ill-konvenut ghalaq bir billi ghamel tliet xorok fil-bokka tieghu b'rizultat illi l-ambjenti proprjeta' tal-attur Grazio Bonnici u konsistenti f'kamra imdaqqa qieghdin jircievu fihom ilma tax-xita bi pregudizzju u danni ghall-istess.

Premess illi l-konvenut ukoll nehha l-finestrin tal-bieb ta' barra ossia ta' 36 St. Benedict Street, Kirkop li jaghti ghat-triq liema bieb huwa komuni.

Talbu li ghalhekk l-istess konvenut jigi kundannat:-

1. Qabel xejn jirrintegra lill-atturi fil-pussess tas-servitu liberu u mhux ostakolat li l-istess atturi jgawdu fuq il-passagg u dana minnufih;
2. Jigu resi definittivi l-effetti tal-mandat ta' inibizzjoni numru 1825/94NA.
3. Fi zmien qasir u perentorju jirrendi l-bokka tal-bir fi stat pristin tieghu billi jnehhi l-ostakolu li huwa pogga fuq il-bokka tieghu u wkoll jirripristina l-finestrin fil-bieb ta' barra;

4. Fin-nuqqas l-atturi jaghmlu x-xoghol huma stess a spejjez tal-konvenut;

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-ittra ufficcjali tas-26 ta' Novembru 1994 u tal-mandat ta' inibizzjoni numru kontra l-konvenut.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ta' George Diacono fejn eccepixxa:

1. Illi in linea preliminari, in-nullita' ta' l-azzjoni ntavolata mill-attur billi skond il-ligi kellha tigi mharrka ukoll mart l-eccepjent riferibbilment ghax-xorta tal-pretensjonijiet attrici.
2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju, t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li huwa ma dejjaq ebda passagg jew ghamel xi xoghlijiet relatati mal-passagg in kwisjtjoni u lanqas ghalq xi bir jew nehha xi fenistrin tal-bieb ta' barra ta' 36 St. Benedict Street, Kirkop, kif jista' jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Rat id-dikjarazzjonijiet tal-kontendenti, il-listi tax-xhieda taghhom flimkien mad-dokumenti li gew esebiti;

Semghet lix-xhieda prodotta;

Rat l-atti kollha tal-kawza u senjatement il-verbal datat is-17 ta' Jannar 1996 fejn inter alia l-konvenut irrinunzja għall-ewwel eccezzjoni in vista' tal-korrezzjoni li giet akkordata, kif ukol il-verbal tal-access mizmum mill-Qorti fil-15 ta' Marzu 2001 fil-prezenza tal-partijiet;

Trattata l-kawza;

Ikkunsidrat li din hija kawza ta' spoll istitwita mill-atturi wara li allegatament il-konvenut abbużivament għamel xogħlijiet f'entrata u gardina f'fond f'Hal Kirkop li jizbokkaw f'bieb bin-numru 36 Triq San Benedittu, proprjeta' tal-atturi.

Jirrizulta li fil-mori tal-kawza l-konvenut a sua volta harrek civilment lill-atturi fuq il-kaz li trattandosi hawn ta' dritt ta' servitu' ta' passagg, huwa (i.e. il-konvenut) kien lest joffri passagg / mogħdija alternattiva għal dak li kien hemm ezistenti u li kien ikkollegat mal-bieb fuq imsemmi u eventwalment mal-gardina proprjeta' ta' l-atturi. Jirrizulta wkoll li l-atturi, għalkemm jirrikonoxxu li passagg alternattiv gie mogħti lilhom mill-konvenut pero' b'danakollu dan il-passagg kien wiehed ingombrat talment li kien jagħmilha ferm diffikultuz għalihom biex jagħmlu uzu minnu biex jgħaddu bir-rigel jew bil-mutur. Di fatti l-ilment ewlieni tal-atturi huwa li kemm id-dhul mill-bieb numru 36, Triq San Benedittu u t-

targa li tifred il-moghdija minn mal-gardina, u fejn allura hemm fetha, saru turgien ghojin li jimpedixxu l-passagg.

Illi din il-Qorti kienet tistenna li bi ftit rieda tajba jintlahaq ftehim bonarju imma minkejja li jidher li saru tentattivi f'din id-direzzjoni, ftehim baqa' ma giex milhuq bejn il-kontendenti;

Illi, wara li zammet access in situ, din il-Qorti hadet stampa cara tal-pozizzjoni attwali. Wara li semgħet lill-partijiet u rat il-provi, qegħda tghaddi għall-kostatazzjonijiet li gejjin:

i) Illi t-targa għolja filata fil-bitha tal-bieb numru 36, Triq San Benedettu hija ta' ngombru u għalhekk kemm din it-targa kif ukoll il-kanna tal-metall li tittraversaha orizzontalment għandhom jitnehew u f'kull kaz – biex ma jidholx ilma tax-xita, l-għoli m'għandux jeccedi dak tal-għatba tal-bieb adjacenti li mhux oghla minn xi pulzier u nofs mill-art;

ii) Illi l-passagg alternattiv li jagħti mill-bieb ta' barra sal-fetha li mbagħad tagħti għall-għalqa ta' l-atturi għandu jkun ta' wisa' bizzżejjed li jippermetti l-access kemm bir-rigel kemm bil-mutur / għodod agrikoli uzati mill-atturi;

- iii)* Li dan il-passagg ghandu jinzamm f'kull zmien nadif u bla ngombri jerw xkiel ta' haxix hazin jew materjal iehor;
- iv)* Li l-fetha fuq wara tal-gardina li taghti ghall-ghalqa tal-attur ghandha tinzamm ta wisgha tali li tippermetti access kif indikat fl-inciz precedenti;
- v)* Li l-bokka tax-xelter / bir li hemm fin-nofs tal-gardina ghandha tinzamm miftuha – salv gheluq ghal fini ta' sigurta';
- vi)* Li t-targa li tipprovdi nzul jew access lejn l-ghalqa tal-atturi ghandha titbaxxa u tigi f'kull kaz livellata b'mod u manjiera li ma tkun ta' ebda ostakolu ghall-access kif hemm imsemmi fl-inciz numru (iii)
- vii)* Li dan ix-xoghol irid isir jew jigi pprovdut mill-konvenut fi zmien xahar mil-lum;

Ghal dawn ir-ragunijiet;

Tiddeciedi billi filwaqt li tiddikjara li l-ewwel zewg talbiet huma proceduralment ezawriti in vista ta' dak li gie deciz fil-kawza l-ohra fl-ismijiet inversi, tilqa' pero' it-tielet u r-raba' talbiet fit-termini kif indikat dettaljatament fil-paragrafu precedenti u qeghda tipprefiggi lill-konvenut

Citazzjoni Numru: 1317/94 JF

zmien xahar mil-lum biex hu jotttempera ruhhu konformement mas-suespost.

Il-kap ta' l-ispejjez jithallas interament mill-konvenuti.

ONOR. IMHALLEF JOSEPH A. FILLETTI

Deputat Registratur

md